

ARVAMUS 03/2026

(vastavalt Euroopa Liidu toimimise
lepingu artikli 287 lõikele 4)

ET

**ettepaneku kohta võtta
vastu nõukogu määrus,
millega määratakse
kindlaks mitmeaastane
finantsraamistik
aastateks 2028–2034**

(COM(2025) 571 final)

*ELi eelarve
2028–2034*

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Sisukord

Punkt

01–04 | Sissejuhatus

01–04 | Miks me selle arvamuse esitame?

01–02 | Õiguslik alus

03–04 | Kontekst

05–17 | Põhisõnumid

06–13 | 2028.–2034. a MFRi kavandatud ülemmäärad (1. peatüki artikkel 2)

06–07 | Ettepaneku kogusummad võrreldes praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga

08 | Eelarvestruktuuri lihtsustamine

09–10 | Eelarve jaotus jagatud täitmise ja muude eelarve täitmise viiside vahel

11–12 | Iga-aastaste kulukohustuste ülemmäärad

13 | Eelarve jagatud haldamise vormis täidetava eelarve ülemmäärade kohandamine

14–17 | ELi eelarve paindlikkus – erivahendid (3. peatükk)

18–23 | Konkreetsed märkused

18–20 | MFRi iga-aastane ümberhindamine (2. peatükk, artikkel 4)

21 | MFRi muutmine (4. peatükk, artiklid 9–12)

22–23 | 2035. aasta järgse MFRi ettepaneku esitamise tähtaeg (5. peatükk, artiklid 13–14)

Lisad

I lisa. Käesolevas arvamuses viidati alljärgnevatele kontrollikoja väljaannetele

II lisa. Soovitatud muudatused koos märkustega

III lisa. MFRi kavandatavad ülemmäärad

Mõisted

Sissejuhatus

Miks me selle arvamuse esitame?

Õiguslik alus

- 01** Euroopa Komisjon võttis 16. juulil 2025 vastu [ettepaneku \(2025\)571 nõukogu määruseks, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034](#). ELi toimimise lepingu artikli 322 lõike 1 kohaselt esitab Euroopa Kontrollikoda teiste ELi institutsioonide taotlusel arvamusi. Arvamus võeti vastu vastusena Euroopa Parlamendilt 8. septembril 2025 saadud taotlusele.
- 02** Euroopa Komisjoni (edaspidi „komisjon“) ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingul, eelkõige selle [artikli 312 lõikel 2](#), milles on sätestatud: „Nõukogu võtab seadusandliku erimenetluse kohaselt vastu määruse, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik. Nõukogu teeb ühehäälsel otsusel pärast Euroopa Parlamendilt selle liikmete enamusega antud nõusoleku saamist“. Ettepanek tugineb ka [artiklile 311](#), milles on sätestatud ELi omavahendite süsteemi põhimõtted. Esitame eraldi arvamuse ka Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitleva otsuse ettepaneku kohta (COM(2025) 574 final).

Kontekst

03 Ettepanekuga kehtestatakse mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 kestus, struktuur ja kulude ülemmäärad. Sellele on lisatud *komisjoni talituste töödokument*, mis pakub analüütilist tuge, ja *teatis*, milles kirjeldatakse ettepaneku aluseks olevaid strateegilisi põhjendusi ja poliitikaprioriteete. Ettepanekus tehakse järgmised peamised muudatused:

- mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide arvu vähendatakse seitsmelt neljale;
- eri- ja *paindlikkusvahendid* korraldatakse ümber ja ajakohastatakse;
- võetakse kasutusele uus meetod finantsraamistikus sätestatud kulude ülemmäärade ja muude summade ümberarvutamiseks 2025. aasta püsivhindadest jooksevhindadeks.

04 Meie arvamuses keskendutakse mitmeaastase finantsraamistiku eelpool loetletud muudatustele. Me ei avalda arvamust kavandatud summade üldise suuruse kohta.

Põhisõnumid

05 Esitame oma põhisõnumid [1. selgituses](#) ja käsitleme neid põhjalikumalt arvamuse järgnevates osades.

1. selgitus.

Lühikokkuvõte põhisõnumitest

- Võrreldes praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga (edaspidi „MFR“) suureneb 2028.–2034. aasta MFRi jaoks kavandatud rahastamispakett jooksevhindades 59% ja 2025. aasta hindades 39% ning moodustab 1,26% ELi kogurahvatulust. Kui jätta välja taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) laenude tagasimaksmiseks ette nähtud assigneeringud, suureneb 2021.–2027. aasta MFRi rahastamise ja taasterahastu „NextGenerationEU“ toetuste maht kokku 11% jooksevhindades (173 miljardit eurot) ja väheneb 5% 2025. aasta hindades (79 miljardit eurot). Kui vaadelda nende kahe perioodi summasid protsendina ELi kogurahvatulust (võtmata arvesse taasterahastu „NextGenerationEU“ tagasimakseid), suureneb osakaal ettepaneku kohaselt 1,13%-lt 1,15%-le.
- Ettepanekuga püütakse eelarveraamistikku lihtsustada. Lihtsustamise tegelik ulatus vahendite lõplike saajate jaoks sõltub rakenduseeskirjadest ja kontrollikorrast ja nende rakendamisest praktikas.
- *Eelarve jagatud täitmise* vormis kasutatavate vahendite osa ELi eelarves väheneb ettepaneku kohaselt 20 protsendipunkti võrra (66%-lt 46%-ni). *Eelarve otsese ja kaudse täitmise* suurenemine võib tekitada komisjonile halduslikke probleeme. See võib mõjutada ka kulutuste geograafilist jaotust.

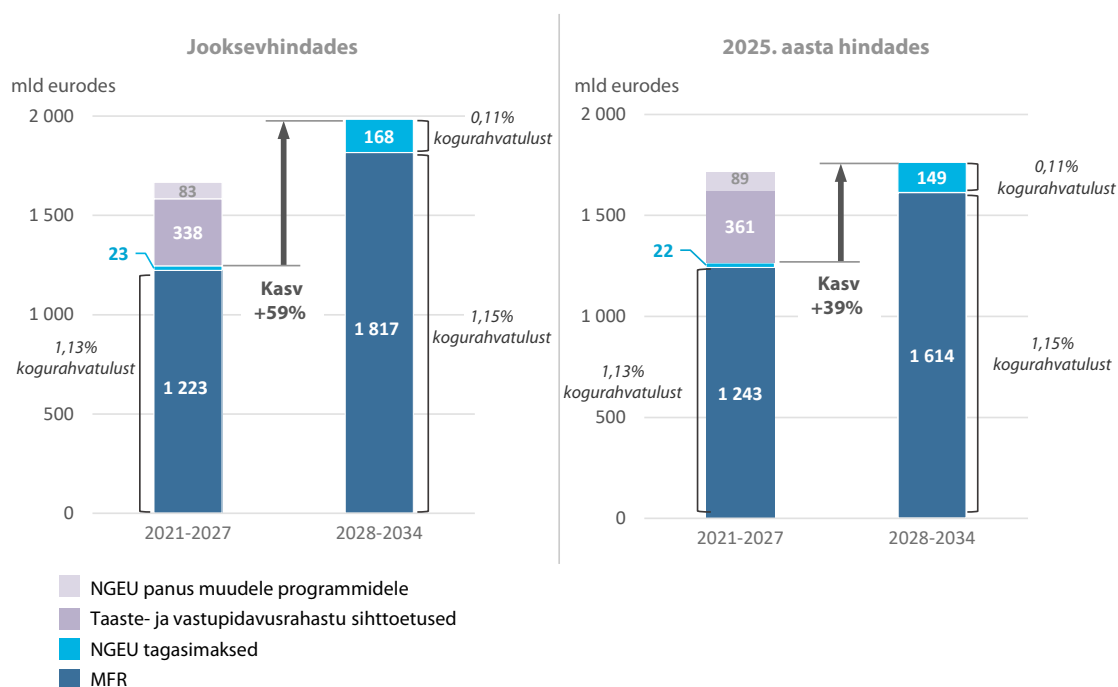
- Riiklike ja piirkondlike partnerluskavade kulukohustuste assigneeringute igaaastased ülemmäärad ei kajasta asjaolu, et vähemalt 80% rubriigi 1 kohandatavast summast on kasutatav alles pärast MFRi vahehindamist 2031. aastal.
- Paindlikkusvahendite kavandatud lihtsustamine on üldiselt kooskõlas meie varasemate soovitudustega, kuid ebakindlus püsib: näiteks puudub kvantitatiivne hindamine, mis seoks nende instrumentide suuruse ja koosseisu eeldatavate võimalike sündmuste liigi, tõenäosuse ja võimaliku mõju analüüsiga.
- Komisjoni ettepanek kaitseb ELi eelarvet paremini inflatsiooni eest. Juhime tähelepanu kavandatud kohandamismetoodika võimalikele tagajärgedele, mida tuleb selle kohta lõpliku otsuse tegemisel arvesse võtta.
- 2035. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavateks läbirääkimisteks jääv aeg on lühem kui praeguse mitmeaastase finantsraamistiku puhul. Varasemate kogemuste põhjal võib väita, et see ei pruugi olla piisav. Teeme ettepaneku kohandada tähtaega nii, et see vastaks praegu kehtivale.

2028.–2034. a MFRi kavandatud ülemmäärad (1. peatüki artikkel 2)

Ettepaneku kogusummad võrreldes praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga

- 06** Komisjon teeb ettepaneku kehtestada MFRi kulukohustuste ülemmääraks jooksevhindades 2,0 triljonit eurot (1,8 triljonit eurot 2025. aasta hindades). Võrreldes 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku 1,2 triljoni euroga tähendab see 59% kasvu jooksevhindades ja 39% kasvu 2025. aasta hindades. Väljendatuna protsendina ELi kogurahvatulust, suurenevad MFRi ülemmäärad 1,13%-lt 1,26%-le (vt [joonis 1](#)).

Joonis 1. | Praeguse ja kavandatava MFRi kulukohustuste ülemmäärade võrdlus

Märkus: 2021.–2027. aasta MFRi summad ei hõlma kava „REPowerEU“ järgmisi summasid: heitkogustega kauplemise süsteemi HKS täiendavad sihttoetused (17,3 miljardit eurot) ja Brexitiga kohanemise reserv (1,6 miljardit eurot), mis ületavad MFRi ülemmäära.

Allikas: kontrollikoda Euroopa Komisjoni andmete põhjal.

- 07** Kui taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksmiseks ette nähtud assigneeringud välja arvata, on MFRi maht jooksevhindades 1,8 triljonit eurot (1,6 triljonit eurot 2025. aasta hindades). See tähendab [2021.–2027. aasta MFRi ja taasterahastu „NextGenerationEU“](#) sihttoetuste kogusumma 11% suurust kasvu jooksevhindades (173 miljardit eurot) ja 5% suurust vähenemist 2025. aasta hindades (79 miljardit eurot). Kui vaadelda nende kahe perioodi summasid protsendina ELi kogurahvatulust (võtmata arvesse taasterahastu „NextGenerationEU“ tagasimakseid), suureneb MFRi ülemmäär ettepaneku kohaselt 1,13%-lt 1,15%-le¹.

¹ Vt komisjoni talituste töödokumendi SWD(2025) 570 joonis 5.1.

Eelarvestruktuuri lihtsustamine

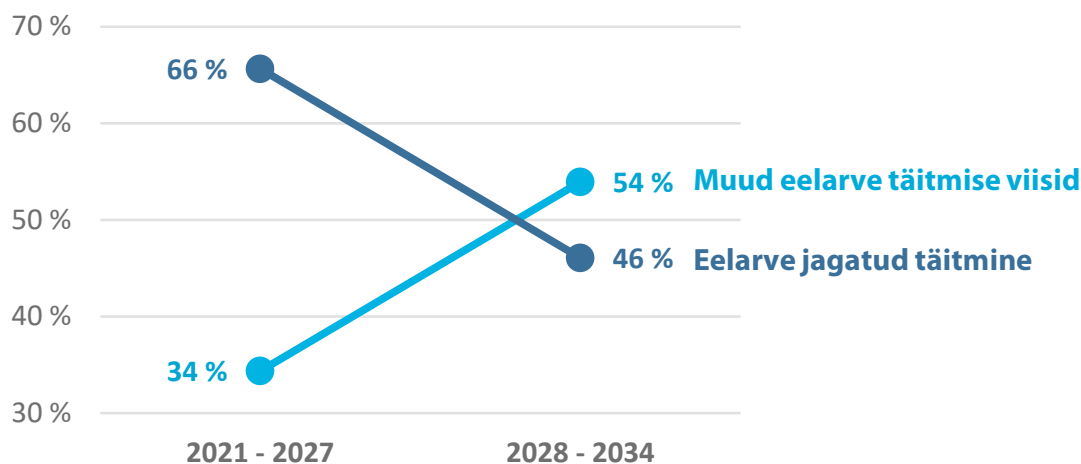
- 08** Ettepaneku eesmärk on lihtsustada eelarveraamistikku, vähendades rubriikide arvu seitsmelt neljale ja programmide arvu 52-lt 16-le². Märgime, et programmide arvu vähendamine võib tähendada lihtsustamist ka vahendite lõplike saajate jaoks, kuna sellega kaasneb reeglistike arvu vähenemine. Lihtsustamise tegelik ulatus vahendite lõplike saajate jaoks sõltub siiski rakenduseeskirjadest ja kontrollikorrast ning nende rakendamisest praktikas.

Eelarve jaotus jagatud täitmise ja muude eelarve täitmise viiside vahel

- 09** Eelarve jagatud täitmise vormis hallatavate vahendite osa väheneb ettepaneku kohaselt oluliselt: 2021.–2027. aasta MFRi 66%-lt kõnealuses ettepanekus 46%-ni (vt [joonis 2](#)). Selle tulemusena suureneb märkimisväärselt muude eelarve täitmise viiside (st otsene/kaudne) raames rakendatava eelarve osakaal, seda peamiselt konkurentsivõime rubriiki koondatud programmidele tehtavate eraldiste kaudu. Meie hinnangul võib selline üleminek tsentraalselt hallatavatele instrumentidele mõjutada vastutusstruktuure. Peamiselt otse hallatavate programmide osakaalu kasv suurendab märkimisväärselt komisjoni tegevustasandi vastutust ning komisjon peab tagama palju suurema portfelli jaoks tõhusa kontrolli, seire ja tulemuslikkuse kontrolli. Samal ajal peab komisjon tagama piisava haldussuutlikkuse, et vähendada kontrolli madalama intensiivsuse riski, ning võtma programmide kasvava keerukuse ja mahu taustal õigeaegseid meetmeid.

² SWD/ 2025/ 570 final/2.

Joonis 2. | Eelarve jagatud täitmise ja muude eelarve täitmise viiside osakaal praeguses ja kavandatavas MFRis

Märkus: muude eelarve täitmise viiside ja eelarve jagatud täitmise osakaal kokku ei hõlma halduskulusid ega taasterahastu „NextGenerationEU“ tagasimaksmist.

Allikas: kontrollikoda komisjoni andmete põhjal.

- 10** Praeguses MFRis põhinevad mõne otse hallatava programmi, näiteks programmi „Euroopa horisont“ rahaeraldised konkurentsipõhistel projektikonkurssidel, millega kaasneb kohati rahastamise geograafiline koondumine. Näiteks³ kuus suurimat toetust saavat liikmesriiki (Saksamaa, Prantsusmaa, Hispaania, Madalmaad, Itaalia, Belgia) kasutavad kokku ligi 70% programmi „Euroopa horisont“ kogueelarvest. Arvestada tuleb ka sellega, et kuna rubriigi 2 („Konkurentsivõime, jõukus ja turvalisus“) eelarve enam kui kahekordistub, võidakse raha piisava ärakasutamise toetamiseks ja mõnel juhul ka selle tagamiseks vajada täiendavaid meetmeid.

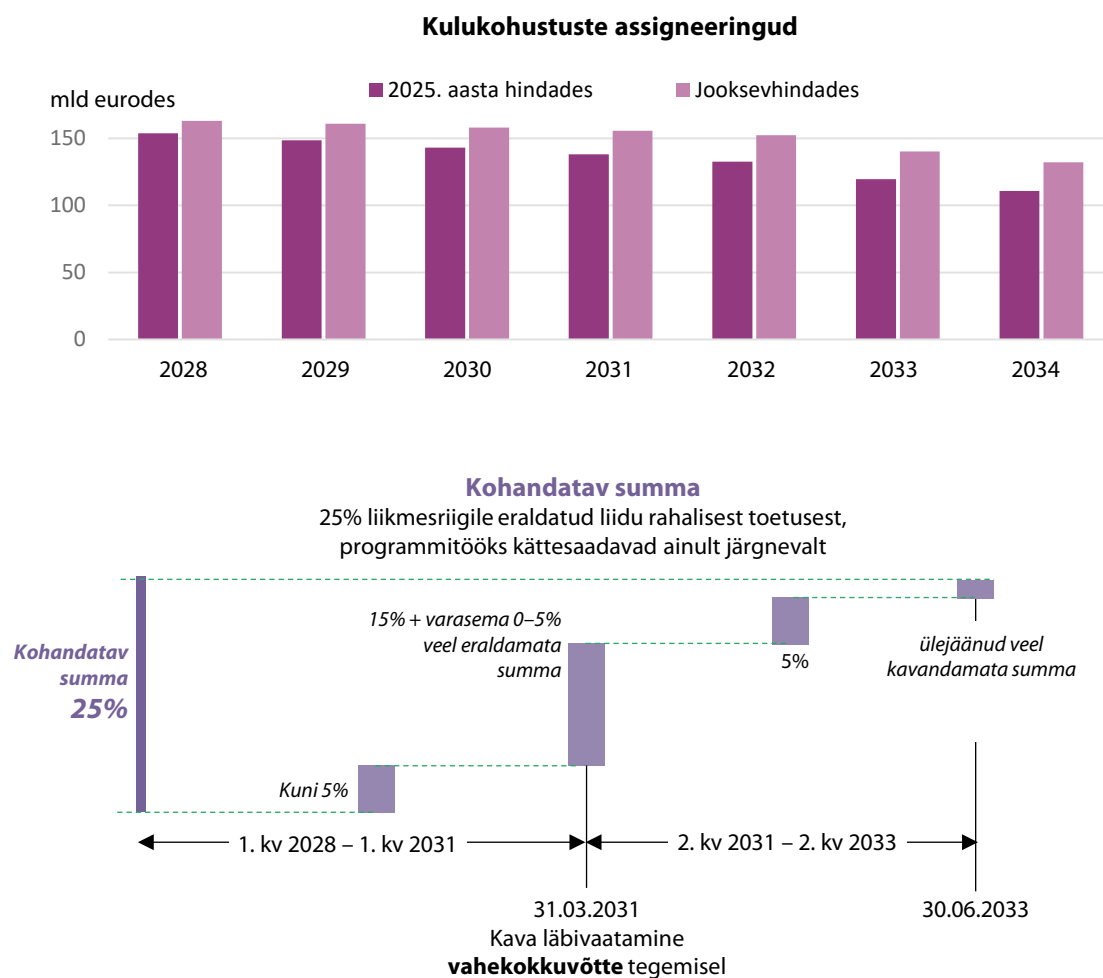
Iga-aastaste kulukohustuste ülemmäärad

- 11** MFRi määruse lisas esitatud iga-aastaste kulukohustuste ülemmäärad (vt [II lisa](#)) näitavad rubriigis 1 riiklike ja piirkondlike partnerluskavade puhul langustrendi (vt [joonis 3](#)). Määruse (EL) 2025/565 ettepaneku artikli 14 lõikes 2 (vt ka kontrollikoja tulevane arvamus selle ettepaneku kohta) nähakse ette kohandatav summa – 25% ligikaudu 865 miljardist eurost, mis on eraldatud riiklikele ja piirkondlikele partnerluskavadele. Suuremat osa sellest (vähemalt 20% riiklike ja piirkondlike partnerluskavade kogueelarvest) saab kasutada alles 2031. aastal toimuva vahehindamise ajal. Kulukohustuste kavandatud ülemmäärad ei kajasta selle kohandatava summa mõju 2031. aastale järgnevate aastate kasutatavatele kulukohustustele. See vähendab eelarve prognoositavust toetusesaajate jaoks ning võib

³ ELi komisjoni programmi „Horisont“ tulemustabel, andmed 2025. aasta 4. septembri seisuga.

raskendada pikaajalist planeerimist, aeglustada programmide rakendamist ja mõjutada vahendite kasutamise kiirust.

Joonis 3. | Kavandatava MFRi rubriigi 1 kulukohustused

Allikas: kontrollikoda komisjoni andmete põhjal.

- 12** Meie hinnangul tuleks iga-aastaste kulukohustuste ülemmäärades võtta arvesse kohandatava summa kasutatavaks tegemise ajastust. See annaks realistliku ülevaate eeldatavast eelarvetrajektooriga ja toetaks usaldusväärset finantsplaneerimist kogu mitmeaastase finantsraamistiku rakenduseperioodi jooksul. Samuti märgime, et seoses ELi-Mercosuri lepinguga on komisjon teinud ettepaneku, et kui liikmesriigid esitavad oma alates 2028. aastast kehtima hakkavad esialgsed riiklikud ja piirkondlikud partnerluskavad, oleks neil juurdepääs kuni kahele kolmandikule ligikaudu 45 miljardist eurost, mis oleksid muidu kättesaadavad alles vahehindamise ajaks⁴. Selle eesmärk on tagada, et alates 2028. aastast oleksid kättesaadavad lisavahendid põllumajandustootjate ja maakogukondade

⁴ ELi põllumajandusministrite 7. jaanuari 2026. aasta kohtumise lõppdokument (lk 2).

vajaduste rahuldamiseks. Kohandatavate summade kasutamine poliitikaalaste valikute tegemiseks juba enne MFRi kokkuleppimist õõnestab eelarve paindlikkuse mõtet.

Eelarve jagatud haldamise vormis täidetava eelarve ülemmäärade kohandamine

- 13** MFRi ettepanekus puudub 2021.–2027. aasta MFRi määruse artiklis 7 sisalduv säte – „Kohandus tulenevalt uutest reeglitest või jagatud eelarve täitmise kohastest programmidest“. Nimetatud artiklis sätestati, et kui uued eeskirjad või programmid, mille eelarvet täidetakse eelarve jagatud täitmise vormis, võetakse vastu pärast 1. jaanuari 2021, tuleb 2021. aasta kasutamata eraldised kanda võrdsetes osades üle aastatesse 2022–2025 ning MFRi vastavaid ülemmäärasid tuleb vastavalt kohandada. Sellise sätte puudumine vähendab võimalust kanda kulukohustusi üle järgmistesse perioodidesse. Kuigi see võib motiveerida liikmesriike tagama vahendite õigeaegse kasutamise, et vältida kulukohustuste vabastamist ja vähendada täitmata kulukohustuste summat, võib see samas suurendada õigusnormide vastaselt tehtud või ebatõhusate kulutuste ohtu, mis tuleneb suurenenud survest vahendite kasutamisele⁵.

ELi eelarve paindlikkus – erivahendid (3. peatükk)

- 14** Kiidame heaks komisjoni jõupingutused vähendada MFRi ülemmäära ületavate instrumentide arvu kaheksalt neljale (vt [joonis 4](#)) ja integreerida katastroofidele reageerimise vahendid MFRi ülemmääradesse. Selline lähenemisviis võib parandada eelarve haldamist, vähendades instrumentide omavehelist kattumist, ja suurendada prognoositavust, kuna väheneb vajadus taotleda MFRi ülemmäära ületavat lisarahastamist. Kuigi seda ei ole kavandatud MFRi määruses mainitud, tehakse dokumendis [COM\(2025\) 565](#) ettepanek luua ELi rahastu, mille eesmärk on suurendada ELi eelarve paindlikkust ettenägematute kriiside lahendamisel ning täiendada riiklike ja piirkondlike partnerluskavade sekkumisi. Dokumendis [COM\(2025\) 551](#) tehakse ka ettepanek suurendada paindlikkust uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga.

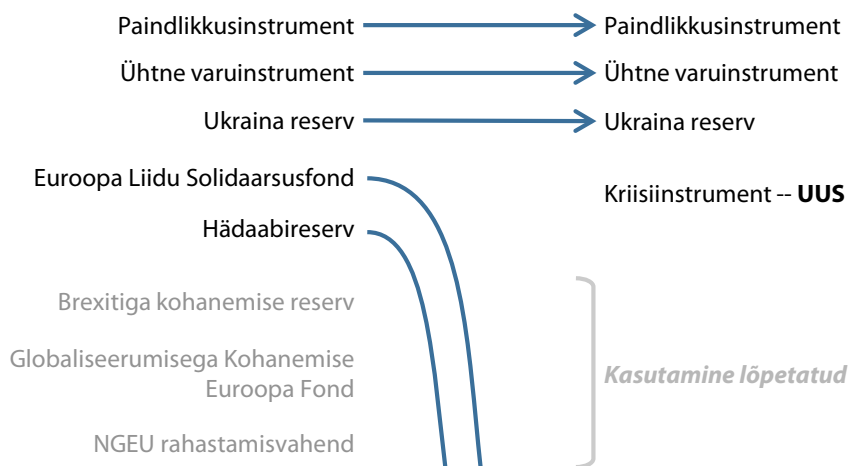
⁵ Ülevaatearuande 04/2025 punktid 56 ja 57 ning 2021. aasta aastaaruande, punktid 2.4 ja 2.8.

Joonis 4. | Paindlikkus 2021.–2027. aasta MFRis ja 2028–2034. aasta MFRis

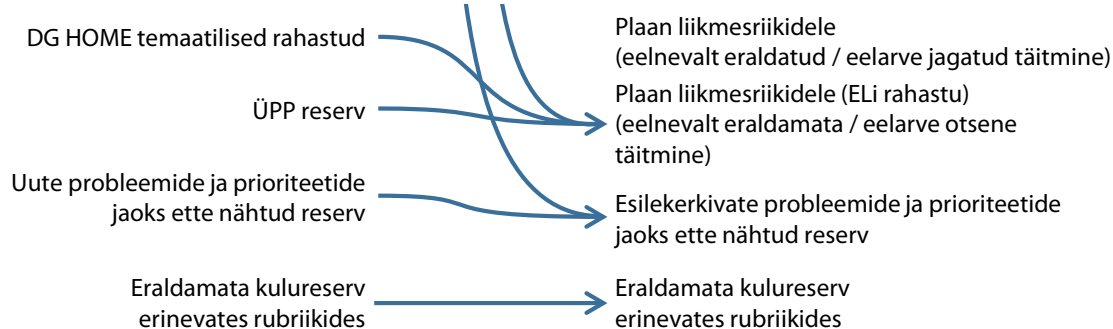
MFR 2021–2027

MFR 2028–2034

Ülemmäärade ületamise korral

Ülemmäära mittesaavutamise korral

Märkus: uut kriisiinstrumenti käsitletakse kontrollikoja peatselt ilmuvas arvamuses ettepaneku kohta võtta vastu otsus Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (COM(2025) 574 final) ja ELi eelarve pайдlikkust käsitleva eriaruande 1. soovitusel punktis b.

Allikas: SWD(2025) 570 final, lk 35–36.

- 15** Oma eriaruandes ELi eelarve pайдlikkuse kohta⁶ soovitame komisjonil esitada tulevaste MFRide jaoks tulevikku suunatud stsenaariumipõhine vajaduste hindamine ja selgitada, kuidas valitud instrumentide maht sellel põhineb. Vaatlusaluses ettepanekus ei ole komisjon esitanud ei sellist kvantitatiivset hinnangut, mis seoks nende vahendite mahu ja ülesehituse analüüsiga võimalike sündmuste eeldatavate liikidega, mida ELi eelarve pайдlikkusmeetmetega peaks olema võimalik käsitleda, ega analüüsi nende tõenäosuse ja võimaliku mõju kohta.

⁶ Eriaruande 18/2025 punkt 13 ja 1. soovitusel punkt b.

- 16** Komisjoni ettepanekus säilitatakse praeguse 2021.–2027. aasta MFRiga sarnane mittetemaatiliste paindlikkusinstrumentide kogum, st *ühtne varuinstrument* ja paindlikkusinstrument. Paindlikkusinstrumendi rahastamist suurendati 2 miljardi euroni aastas, samas kui 2021.–2027. aasta MFRis oli see ligikaudu 1,3 miljardit eurot (2025. aasta hindades)⁷. Seda summat saab veelgi suurendada kulukohustustest vabastamise ning trahvidest ja karistustest saadava tuluga⁸. Ettepanek võimaldab kasutusele võtta ka kõik kogu MFRi vältel igal aastal kasutamata jäänud summad (varem piirdus see aastaga $n + 2$)⁹. Kuigi need muudatused võivad suurendada paindlikkust, märgime, et täiendavad rahastamisallikad on oma olemuselt kõikuva suurusega: kulukohustustest vabastamine sõltub eelarve täitmisest ning trahvidest ja karistustest saadav tulu omakorda Euroopa Kohtu menetluste tulemusest. Seetõttu ei kujuta need endast stabiilset ega prognoositavat lisarahastamist, mis lisanduks paindlikkusinstrumendi kindlaks määratud summale.
- 17** Oleme juba varem soovitanud anda rohkem teavet võimalike sündmuste kohta, millega ELi eelarve kavandatud paindlikkus peaks aitama toime tulla¹⁰. Kuigi ettepanekus neid üksikasju ei esitata, nähakse komisjoni talituste töödokumendis siiski ette uus juhtimismehhanism „tõhustatud dialoogiga Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel“, mis suunab paindlikkusmeetmete kasutamist uute prioriteetide ja ootamatute vajaduste käsitlemiseks¹¹. Paindlikkusvahendite kasutamise mõistlik põhjendatus sõltub nende juhtimismehhanismi menetlustest, mis tuleb alles välja töötada.

⁷ SWD(2025) 571, punkt 3.1.

⁸ COM(2025) 571, artikli 7 lõige 1 ning artikli 8 lõiked 1 ja 2.

⁹ 2021.–2027. aasta MFRi määrus, artikli 12 lõige 2.

¹⁰ Eriaruande 18/2025 1. soovitus punkt a.

¹¹ SWD(2025) 571, punkt 3.4.

Konkreetsed märkused

MFRi iga-aastane ümberhindamine (2. peatükk, artikkel 4)

- 18** Komisjoni ettepanekuga parandatakse ELi eelarve kaitset kõrge inflatsiooni eest võrreldes 2021.–2027. aasta MFRiga, mille puhul kasutatakse olenemata tegelikust inflatsioonist kindlaksmääratud deflaatorit (2%). Uues lähenemisviisis tunnistatakse inflatsiooni võimalikku kõikumist (nagu aastatel 2021–2023) ning selle eesmärk on säilitada nii eelarve prognoositavus kui ka kulude ülemmäärade tegelik väärtus. Seejuures käsitletakse ka meie [aastaruannetes](#)¹² välja toodud probleeme – märkisime nimelt 2023. aastal, et ELi eelarve võib 2025. aasta lõpuks kaotada ligikaudu 13% oma ostujõust.
- 19** Kui inflatsioon jääb vahemikku 1–3%, peaks ülemmäärasid komisjoni ettepaneku kohaselt igal aastal 2% võrra kohandama. Vastasel juhul tuleks ülemmäärasid kohandada tegeliku inflatsiooni võrra. Kohandamismetoodika kavandatud muudatus vastab teataval määral meie varasemale soovitusel selles valdkonnas¹³. Ühe protsendipunkti suurune vahemik ümber 2% sihttaseme tekitab sellegipoolest olukorra, kus ülemmäärad sõltuvad mõõdukalt määral inflatsioonist. Kui inflatsioon on vahemikus 1–2%, eelarve tegelik väärtus suureneb ning kui see on vahemikus 2–3%, eelarve tegelik väärtus väheneb. Aastatel, mil inflatsioon on alla 1%, võib kavandatud kohandamismetoodika samuti mõjutada eelarve prognoositavust ja finantsplaneerimist. Nimetatud elemente tuleb kohandamismetoodika kohta lõpliku otsuse tegemisel arvesse võtta.

¹² 2022. aasta aastaruande punktid 2.53–2.54 ja 2023. aasta aastaruande punktid 2.66–2.67.

¹³ 2022. aasta aastaruande 2. peatükk.

- 20** Kuigi MFRi määruhes on ette nähtud kulude ülemmäärade iga-aastane kohandamine inflatsiooniga, võetakse valdkondlikud programmid vastu jooksevhindades fikseeritud rahastamispakettidena ja neid ei indekseerita automaatselt. Inflatsiooni kasv aastatel 2021–2023 vähendas selliste programmide nagu „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“ rahalist väärtust. Selleks et tagada ELi eelarve piisav kaitse kõrge inflatsiooni eest, teeme ettepaneku võtta selliste programmide puhul arvesse inflatsiooni mõju.

MFRi muutmine (4. peatükk, artiklid 9–12)

- 21** MFRi määruhes ettepanekus puuduvad mõned 2021.–2027. aasta MFRi määruhes vastavad sätted. Need hõlmavad nõuet uurida alakasutatud assigneeringute ümberjaotamist asjaomase rubriigi sees enne selle muutmist ning nõuet tasaarvestada ühe rubriigi mis tahes suurenemine teise rubriigi vähendamisega¹⁴. Meie hinnangul aitasid need sätted parandada eelarvedistsipliini ja tõhusust ning seetõttu tuleks need säilitada (vt [I lisa](#)).

2035. aasta järgse MFRi ettepaneku esitamise tähtaeg (5. peatükk, artiklid 13–14)

- 22** Kahes eelmises MFRi määruhes on sätestatud komisjoni ettepanekute esitamiseks pikemad tähtajad – kaks ja pool¹⁵ kuni kolm aastat¹⁶ enne vastavate mitmeaastaste finantsraamistike algust. 2014.–2020. aasta MFRi ettepanek¹⁷ avaldati 29. juunil 2011 ja võeti vastu 2. detsembril 2013. 2021.–2027. aasta MFRi ettepanek¹⁸ avaldati 2. mail 2018 ja võeti vastu 17. detsembril 2020.

¹⁴ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, artikli 13 lõiked 3 ja 4.

¹⁵ Nõukogu määruse 2020/2093 artikkel 21, milles on sätestatud, et komisjon esitab uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku (1. jaanuaril 2028 algavaks MFRiks) enne 1. juulit 2025.

¹⁶ Nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 artiklis 25 on sätestatud, et komisjon esitab uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku (1. jaanuaril 2021 algavaks MFRiks) enne 1. jaanuari 2018.

¹⁷ COM(2011) 398

¹⁸ COM(2018) 322

- 23** Artiklis 13 seab komisjon uue MFRi ettepaneku esitamise tähtajaks 1. juuli 2033 – st 18 kuud enne uue MFRi algust 2035. aasta jaanuaris. Selle aja jooksul kokkuleppele jõudmine võib olla keeruline. Seetõttu, et tagada mitmeaastase finantsraamistiku rakendamise õigeaegne algus, teeme ettepaneku kohandada tähtaega nii, et see järgiks praegu kehtivat korda (vt [I lisa](#)).

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu 22. jaanuari 2026. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Tony Murphy

Lisad

I lisa. Käesolevas arvamuses viidati alljärgnevatele kontrollikoja väljaannetele

Aastaruanded ELi eelarve täitmise kohta – eelarveaastad 2020–2023

Eriaruanne 18/2025 – „ELi eelarve paindlikkus – andis võimaluse lahendada ettenägematuid probleeme, kuid raamistik on liiga keeruline“

Ülevaatearuanne 04/2025 – „ELi ühtekuuluvuspoliitika tulevik: senised õppetunnid“

II lisa. Soovitatud muudatused koos märkustega

Tabel 1 | Soovitatud muudatused koos märkustega

Ettepaneku tekst	Soovitatud muudatus	Märkused
Artikkel 9 Finantsraamistiku muutmine, et tagada omavahendite ülemmäära järgimine [---] 2. Üldjuhul tuleb kõik ettepanekud finantsraamistiku muutmiseks lõike 1 kohaselt esitada ja vastu võtta enne asjaomase aasta või esimese asjaomase aasta eelarvemenetluse algust. 3. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 säilib asjakohane suhe kulukohustuste ja maksete vahel.	Artikkel 9 Finantsraamistiku muutmine, et tagada omavahendite ülemmäära järgimine [---] 2. Üldjuhul tuleb kõik ettepanekud finantsraamistiku muutmiseks lõike 1 kohaselt esitada ja vastu võtta enne asjaomase aasta või esimese asjaomase aasta eelarvemenetluse algust. 3. Igas lõike 1 kohast finantsraamistiku muutmist käsitlevas ettepanekus uuritakse võimalust kulud muudetava rubriigiga hõlmatud programmide vahel ümber jaotada, pidades eeskätt silmas assigneeringute eeldatavat alakasutamist. 4. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 võetakse arvesse võimalust tasaarvestada ühe rubriigi ülemmäära suurendamine mõne muu rubriigi ülemmäära vähendamise abil. 5. Finantsraamistiku muutmisel vastavalt lõikele 1 säilib asjakohane suhe kulukohustuste ja maksete vahel.	Teeme ettepaneku lisada praeguse MFRi sätteid (artikli 13 lõiked 3 ja 4), et kaitsta eelarvedistsipliini ja tõhusust (vt punkt21).

Ettepaneku tekst	Soovitatud muudatus	Märkused
Artikkel 13 Üleminek järgmisele mitmeaastasele finantsraamistikule Komisjon esitab enne 1. juulit 2033 uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku.	Artikkel 13 Üleminek järgmisele mitmeaastasele finantsraamistikule Komisjon esitab enne 1. juulit 2032 uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku.	Teeme ettepaneku pikendada läbirääkimisteks ette nähtud aega kooskõlas eelmise mitmeaastase finantsraamistikuga (vt punkt 23).

III lisa. MFRi kavandatavad ülemmäärad

LISA

MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK (EL 27)

(miljonites eurodes – 2025. aasta hindades)

KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kokku 2028–2034
1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maapiirkondade ja merenduse jõukus ja julgeolek	153 681	148 610	143 153	138 137	132 563	119 607	110 652	946 404
2. Konkurentsivõime, jõukus ja julgeolek	63 017	75 108	75 335	77 530	77 141	77 416	76 658	522 205
3. Globaalne Euroopa	23 138	23 213	23 166	27 174	31 132	31 103	31 074	190 000
4. Haldus	14 083	14 397	14 746	14 980	15 205	15 415	15 621	104 447
KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD KOKKU	253 919	261 328	256 400	257 822	256 041	243 541	234 005	1 763 056
MAKSETE ASSIGNEERINGUD KOKKU	254 393	277 805	269 054	259 983	241 498	234 421	223 815	1 760 969

(Miljonit eurot – jooksevhindades, kasutades 2 % deflaatorit)

KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kokku 2028–2034
1. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maapiirkondade ja merenduse jõukus ja julgeolek	163 088	160 860	158 053	155 565	152 274	140 140	132 240	1 062 220
2. Konkurentsivõime, jõukus ja julgeolek	66 875	81 300	83 176	87 312	88 611	90 706	91 614	589 594
3. Globaalne Euroopa	24 555	25 127	25 578	30 603	35 761	36 442	37 137	215 203
4. Haldus	14 945	15 584	16 281	16 870	17 466	18 062	18 669	117 877
KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD KOKKU	269 463	282 871	283 088	290 350	294 112	285 350	279 660	1 984 894
MAKSETE ASSIGNEERINGUD KOKKU	269 964	300 706	297 058	292 784	277 406	274 662	267 480	1 980 060

Allikas: MFRi määruse ettepanek [COM\(2025\) 571](#), I lisa.

Mõisted

Mõiste	Definitsioon/selgitus
Deflaator	Statistiline vahend, mida kasutatakse varasemate hindade kohandamiseks, et võtta arvesse hilisemat inflatsiooni. See võimaldab hindu ajas võrrelda.
Eelarve jagatud täitmine	Vastupidiselt eelarve otsesele täitmisele on see ELi eelarve täitmise viis, mille raames delegeerib komisjon täitmisülesanded liikmesriikidele, kandes ise lõplikku vastutust.
Eelarve kaudne täitmine	ELi eelarve täitmise meetod, mille kohaselt usaldab komisjon eelarve täitmise ülesanded muudele üksustele (nagu ELi-välised riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid).
Jooksevhinnad	Arvud, mis on väljendatud nende tegelikus rahalises väärtuses aastal, mil makse tehakse.
Komisjoni talituste töödokument	Komisjoni mittesiduv dokument, mis on koostatud kas institutsioonisiseseks või -väliseks aruteluks.
Mitmeaastane finantsraamistik (MFR)	ELi kulutuste kava, milles on üldjuhul seitsmeks aastaks määratletud prioriteedid (tuginedes poliitikaeesmärkidele) ja ülemmäärad. Kõigile kulukategooriatele kulutustele seatavate piiridega annab see aluse ELi aastaeelarvete väljatöötamiseks.
NextGenerationEU	Rahastamispakett, mis aitab ELi liikmesriikidel taastuda COVID-19 pandeemia majanduslikust ja sotsiaalsest mõjust.
Otsene eelarve täitmine	ELi fondi või programmi eelarve täitmine üksnes komisjoni poolt, vastupidiselt eelarve jagatud või kaudsele täitmisele.
Paindlikkusinstrument	Rahastamisallikas selgelt määratletud kuluartiklite jaoks, mida ei saa katta ELi aastaeelarvest ilma vastavaid ülemmäärasid ületamata.
Püsivhinnad (2025)	Arvud, mida on kohandatud konkreetse võrdlusaasta, käesoleval juhul 2025. aasta kindlaksmääratud püsivale hinnatasemele, lihtsustades nii eelarve mahu või ostujõu võrdlemist eri aastate või MFRi perioodide vahel.
Ühtne varuinstrument	ELi erivahend, mis võimaldab eelarvesse lisada eelmiste aastate või, viimase abinõuna, jooksvate ja tulevaste aastate kasutamata assigneeringud.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2026

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika on kehtestatud [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6–2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International](#) (CC BY 4.0). Reeglina on taaskasutamine lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Kontrollikojale kuuluva sisu taaskasutajad ei tohi moonutada algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi.

Kui luba on saadud, tühistab ja asendab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tiitelleht – © butenkow / stock.adobe.com.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Kontrollikoja logo kasutamine

Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

HTML	ISBN 978-92-849-6637-0	ISSN 2812-2941	doi:10.2865/7536951	QJ-01-26-004-ET-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6638-7	ISSN 2812-2941	doi:10.2865/5654668	QJ-01-26-004-ET-N

KUIDAS VIIDATA

Euroopa Kontrollikoda, [arvamus 03/2025](#) ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034 ([COM\(2025\) 571 final](#)), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026.

Arvamus koostati vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 322 lõikele 1, milles on sätestatud Euroopa Kontrollikojaga konsulteerimise kord. Arvamus puudutab ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034 (COM(2025) 571 final).

Käesoleva arvamuse eesmärk on esitada tähelepanekuid ettepaneku ülesehituse kohta, et aidata tagada, et tulevane mitmeaastane finantsraamistik edendab eelarvedistsipliini, usaldusväärset finantsjuhtimist ja aruandekohustust ning kaitseb ELi eelarvet asjakohaselt inflatsiooni mõju eest.

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel +352 4398-1

Päringud: eca.europa.eu/et/contact
Veebisait: eca.europa.eu
Sotsiaalmeedia: @EUauditors

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus